

Agrártámogatások, programok és a talajok védelme

Sztahura Erzsébet
sztahura@nak.hu
06308717271

Talajról – Miért is ?

„**Túl kevesen tudják**, hogy a lábunk alatt húzódó vékony réteg a jövőnk záloga. ....**E varázsszőnyeg** néhány centiméterének előállítása több ezer évet vesz igénybe. ...

Ennek a törékeny rétegnek kell majd táplálnia a világ .....népességét és szűrnie annak fogyasztásra alkalmas ivóvizét.”

(EU Soil Strategy)

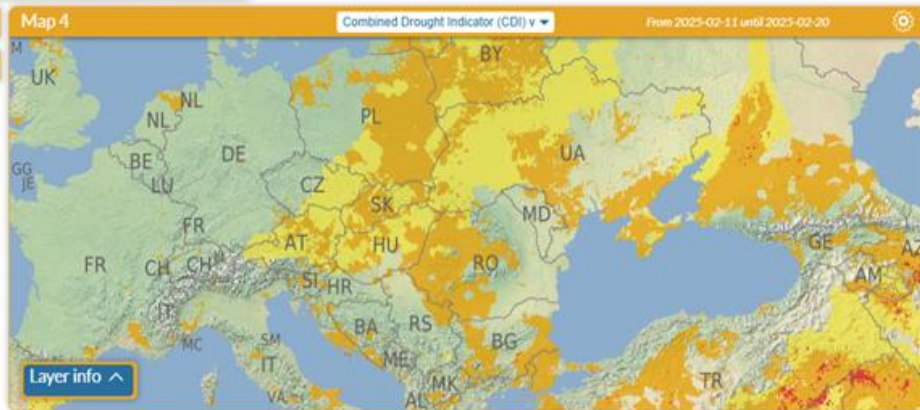
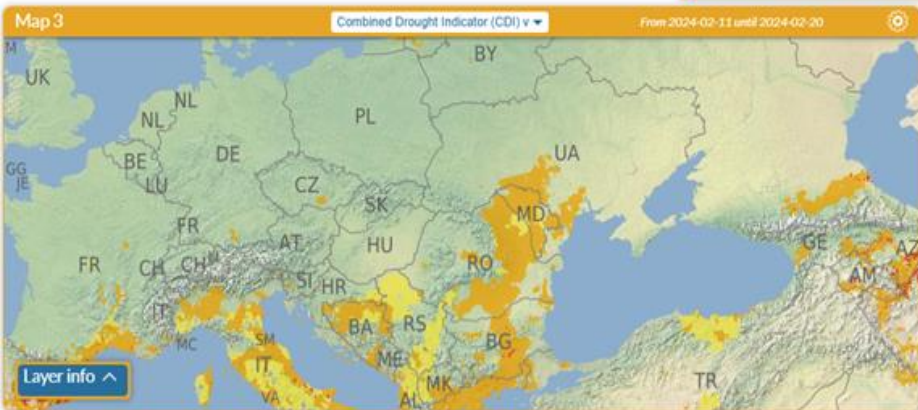

ASZÁLYTÉRKÉPEK

ETRS89 - LAEA Europe lon, lat: -4.8723, 54.5256 500 km

„Dust Bowl”: Az 1930-as évek porviharai az USA-ban a farmerek akkori helytelen talajművelési gyakorlatának eredményeként pusztítottak

Forrás:
Komárom-Esztergom Vármegyei
Kormányhivatal
Növény- és Talajvédelmi Osztálya

I.
Közös Agrárpolitika (KAP)
2023-tól

Új KAP célok 9+1

1. Tisztességes bevételek a mezőgazdaságban
2. Ágazat versenyképességének növelése
3. Kiegyensúlyozottabb erőviszonyok az élelmiszerláncban
4. Éghajlatváltozással kapcsolatos intézkedések
5. Természeti erőforrások fenntartható használata
6. Tájak és a biológiai sokféleség megőrzése
7. Generációs megújulás támogatása
8. Vidéki térségek gazdasági élénkítése
9. Élelmiszer-minőség és az egészség védelme

Átfogó célkitűzés: tudásátadás, innováció, digitalizáció

**Mi is szolgálja ezen KAP
előírásrendszerben a talaj védelmét?**

Miért? Hogyan?

Zöld Megállapodás céljai (2030)

- 50% növény-védőszer
használat

25% ökológiai
gazdálkodás

- 50% antibiotikum
használat

+ 10% változatos
tájképi elemek

50% tápanyagvesztés
csökkentés és - 20%
műtrágya használat

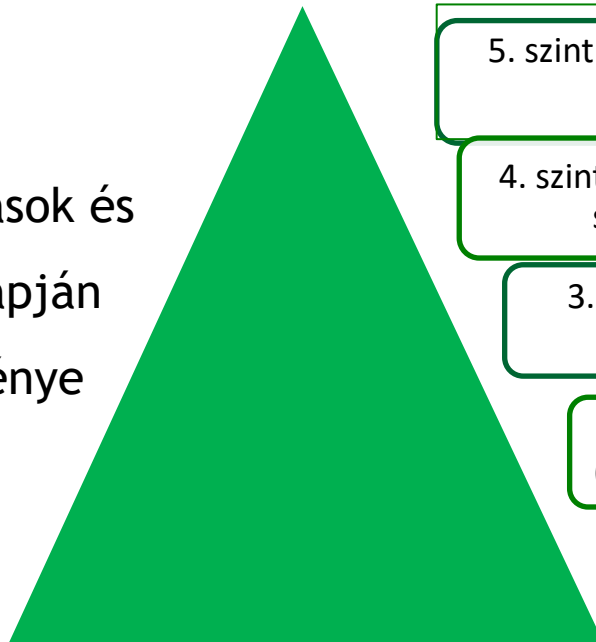
Területalapú támogatás 2022-2023

Jogcím megnevezése	2022-es becsült fajlagos támogatás, euró	Jogcím megnevezése	2023-as becsült fajlagos támogatás, euró
Alaptámogatás (SAPS)	142	A fenntarthatóságot elősegítő, alapszintű jövedelemtámogatás	147
Zöldítés	79	Agrárökológiai program	81 (61 - 121)
Fentiek együtt	221	Fentiek együtt	228
Fiatal gazdák támogatása	68	Fiatal gazdák támogatása	157
		1200ha alatt újraosztott támogatás 10ha-ig	80
		1200ha alatt újraosztott támogatás 10ha-150ha	40

KAP Zöld felépítmény logikai szintjei

A magyar KAP Stratégiai
Tervnek a helyzetfeltárások és
szükségletelemzések alapján
tervezett zöld felépítménye

5. szint: Egyéb környezet-, klímavédelmi beavatkozások (II. pillér)

4. szint: Emeltszintű agro-ökológiai átállást segítő beavatkozások (II. pillér)

3. szint: Agrár-ökológiai Program (AÖP):
(I. pillér)

2. szint: Megerősített feltételrendszer
(kondicionalitás/Feltételeesség) (I-II. pillér)

1. szint: Támogatható terület fogalmának
bővítése (AÖT) (I-II. pillér)

Támogatható terület fogalmának bővítése

A támogatható terület fogalmának kibővítésével támogatásra jogosult területté válhatnak tehát az éghajlatvédelmi és környezeti okokból fontos, a mezőgazdasági területekhez szorosan kapcsolódó ún. agro-ökológiai területek (AÖT).

Támogathatóvá váltak az alap jövedelemtámogatás (BISS) keretében.

- Mezővédő erdősáv
- Fás cserjés sávok
- Belvízzel borított területek

Ezzel együtt azok a mezőgazdasági területek sem veszítik el támogatási jogosultságukat, ahol újonnan hoznak létre ilyen típusú élőhelyeket, agro-ökológiai területeket.

Ezáltal a támogatható területek hozzávetőlegesen 100 000 ha-ral nőnek.

Kötelező környezeti és klímavédelmi alapfeltételek: Kondícionális/Feltételesség

2023-tól a Kölcsönös Megfeleltetés némiképp átalakul a zöldítés egyes elemeinek a beépülésével, ez lett a Feltételesség.

Ez az alapvető követelményrendszer minden területalapú támogatásra jogosult gazdálkodót egyaránt vonatkozik.

DE ! Legfeljebb 10 hektár mezőgazdasági területtel rendelkező termelő esetében az ellenőrzésre vonatkozó előírásokat nem kell alkalmazni.

Feltételelesség - HMKÁ 1 _AÖP

Állandó gyepek fenntartása az állandó gyepek mezőgazdasági területhez viszonyított aránya alapján.

Áttételesen szolgálja a talaj védelmét, hisz a gyenge minőségű, vagy leromlott talajállapotú területek védelmét is biztosíthatja.

Visszaállítási kötelezettség, ha a gyepterület aránya több mint 5%-kal csökken a 2018. évi országos referenciaarányhoz képest, és az állandó gyepterület tárgyévi összterülete 0,5%-ot meghaladó mérték csökken.

Visszatelepítési kötelezettség alól mentesül:

- utólagos erdőtelepítéssel érintett állandó gyepterületet – a karácsonyfa-ültetvények és energetikai faültetvények kivételével –, valamint
- mezőgazdasági hasznosítás alól véglegesen kikerülő gyepterületet

Vizenyős, erodált területek egyik lehetséges hasznosítása **(NTB !)**

Feltételesség - HMKÁ 2- ÚJ

Vizes élőhelyek és tőzeges területek vé

Belvízzel jellemzően borított táblarészek (Vis maior mindig?)
Talaj eliszapolódása, tömörödése, szerkezet leromlása is.

Vizenyős területként lehatárolt elem területén tilos

- szántást végezni, illetve 25 cm-nél mélyebb talajművelési munkákat végezni
- az ott található vizet és talajnedvességet levezetni.

Mezőgazdasági tevékenységet végezni akkor lehet, ha onnan a víz természetes úton elszivárgott, és a talaj vízzel való telítettsége olyan mértékűre csökkent, hogy ott a gépi munkavégzés nem okoz károsodást a felső talajrétegben (ekkor veszélyes gyomnövények és az inváziós növények megtelepedését meg kell akadályozni).

Állandó gyepterületen található, vizenyős területként lehatárolt elem szántóterületté történő átalakítása tilos.”

Feltételeesség –HMKÁ3-4

- ***Tarló, nád, valamint növényi maradvány égetésének tilalma – HMKÁ 3.***
- ***A felszíni vizek mentén vízvédelmi sávok kialakítása – HMKÁ 4.***

Feltételelesség - HMKÁ 5 _JFGK1

Talajművelés, a talajromlás és erózió kockázatát csökkentő talajművelés

12%-nál nagyobb lejtésű területen kapás növények - beleértve a kukoricát és a napraforgót is - termesztése, valamint az őszi káposztarepce 24 cm-nél nagyobb sortávolságon való termesztése tilos

Kivéve: direktvetés, szintvonalas művelés és/vagy a rétegvonalakkal párhuzamos, illetve az eróziós jegyeket mutató lefolyási útvonalakon erózióvédelmi sávok kialakítása mellett.

Mi a kapáskultúra? Kukorica, Napraforgó, Dohány, Cukorrépa, Takarmányrépa, Burgonya, Csicsóka, Édesburgonya

Mi a direktvetés? **direktvetés:** megmunkálatlan, vagy a talajfelszín legfeljebb 10 százalékos bolygatása mellett, nyitócsoroszlyás vetőgéppel végzett vetés;

Magyarországon mintegy 2,3 millió hektár

termőföld terület veszélyeztetett víz- és szélerózióval.

[Állítsuk meg a talajeróziót! - YouTube](#)

Direktvetés, sávos művelés (AKG is)

Feltételelesség - HMKÁ 5

Erózióvédelmi sávok Megfelelő megoldás lehet:

- A legfeljebb gabona sortávba vetett haszonnövény, azzal a kikötéssel, hogy termést nem hozhat, például 15 cm magasságban tartandó a növénymagasság.
- Fűves sávok kialakítása vetéssel (NTB)
- Cserjés sávok létesítése (NTB)
- Méhlegelő, zöldugor vetésével (NTB)
- Spontán zöld növényi borítottsággal

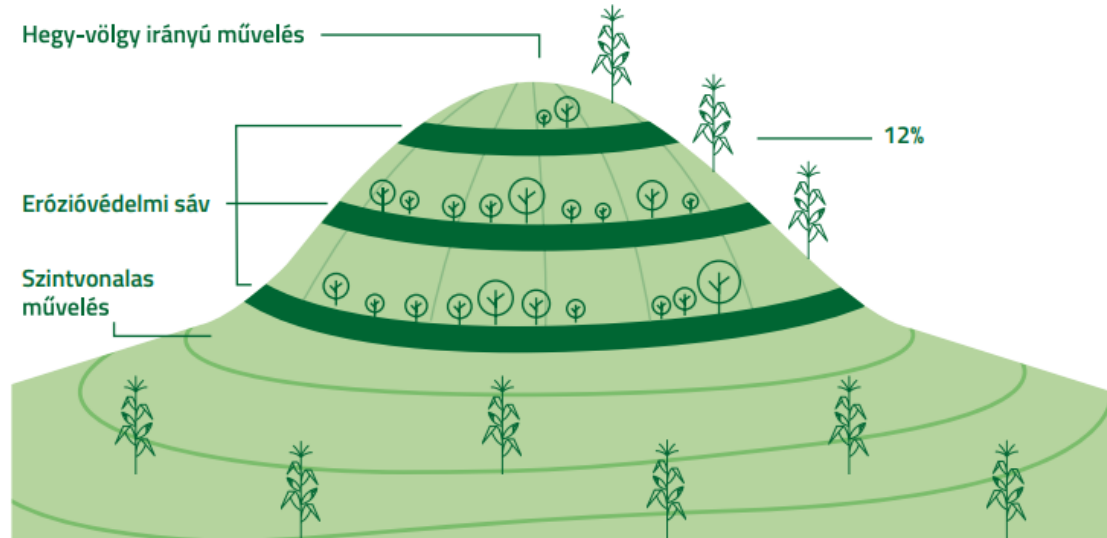

Feltételelesség - HMKÁ 5

Az előírásban foglalt megoldások a táblán belül kombináltan is alkalmazhatóak a terület adottságai szerint. A lényeg, hogy a tábla teljes területe lefedésre kerüljön erózióvédelmi megoldással

12% feletti tábla:

Feltételeesség - HMKÁ 6_JFGK1_AÖP_AKG/ÖKO

Minimális talajborítás a csupasz talaj elkerülése érdekében a legérzékenyebb időszak(ok)ban

Talajtakarást kell biztosítani július 15- szeptember 30. között (PIH01 – kivágott ültetvény esetében is) **AÖP február 28-ig (ültetvények mulcs egynyári növény/évelő sorköztakarás)**

- **őszi kultúra vetésével**, amit az előző kultúra lekerülése után az agronómiailag indokolt időn belül el kell vetni vagy
- Tarló fenntartásával, vagy másodvetéssel **(max. 30 nap lehet fedetlen)**
- A növény vagy tarló szeptember 30-áig történő megőrzésével, azzal, hogy tarlóval borított területen legfeljebb sekély tarlóhántás és ápolás végezhető; **2025-től középmély lazítás is**

Az előírás teljesítésére a **HMKÁ6 esetében** az ökológiai másodvetés és az AKG zöldtrágyaként (min. 60 nap) vetett másodvetés is megfelelő megoldás lehet. **(AÖP-ben nem jó az AKG)**

Olyan kultúrák esetében (például gyökérzöldségek), ahol nem marad tarló a betakarítás után, az előírás teljesítése tarlófennhagyással nem lehetséges. **LISTA ! AÖP rendelet ! A betakarítást követően 30 napon belül másodvetés szükséges.**

12 % feletti ültetvénytől legalább mulcs, vagy egynyári takarónövény.

38 C° esetén a következő felületek eltérő módon melegednek át:

MÚFÚ: 73,1 C°

Takaratlan Talaj: 65,7 C°; -

Talaj az árnyékban/takarva 25,4 C°

Aszfalt: 53,4 C°

Térkő: 52 C°; - Térkő árnyékban: 33,9 C°

Növény: 38,5 C°; - Növény az árnyékban: 31,5 C°

Fű: 35,3 C°; - Fű az árnyékban: 26 C°

Fenyőkéreg/mulcs alatt 5 cm-re: 32,6 C°;
Fenyőkéreg/mulcs az árnyékban: 26,9 C°

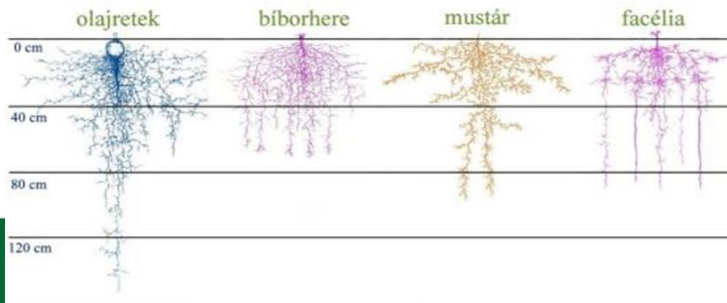

A talajt takarni kell ! **Esőkapát és szalmakalap !!**

- talajt ne hagyjuk fedetlenül, csökkentve ezzel a talajvesztés mértékét és **a talaj-gyökér kapcsolat a lehető leghosszabb ideig fennálljon.** (60 nap kevés)
- **A gyökerek és a velük szorosan együttműködő mikrobák együttesen javítják a talajszerkezetet, nő a talaj szervesanyag tartalma – JAVUL a VÍZTARTÁS, tápanyag gazdálkodás!**

Nagyon fontos, hogy mindig élő gyökér segítse a talajélőlények munkáját, terelje mélyebbre a vizet.

[Szántson vagy váltson? - YouTube](#)

Az így kialakult „rhizoszféra effektus” hatására a növény közelében 5-10-szer vagy akár 100-szor is több mikroorganizmus lesz jelen. A növényi gyökeresedésre kifejtett pozitív hatásokat mutatja be a 4. kép.

Mit is tegyünk, hogy a talajt és a vizet helyben tartsuk ?

Javítsuk szerkezetességét, szervesanyagkészletét !

- A talajszerkezet, a vízáteresztő- és a víztartó-képesség a dominánsan a szervesanyag-tartalom függvénye ! A szervesanyag saját tömegéhez képest körülbelül **hússzoros mennyiségű** vizet tud tárolni

A talaj a legnagyobb víztározónk!

A zöldtrágya növény szárítja a talajt ??

Időszakos állapot a talaj felsőbb rétegeiben!

A téli csapadék jobban hasznosul, magasabb talajnedvesség alakul ki, mint a fedetlenül hagyott területeken.

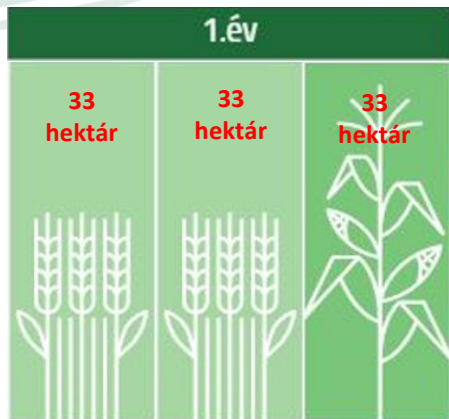
Feltételelesség - HMKÁ 7

Szántóföldi vetésváltás, vagy Diverzifikáció

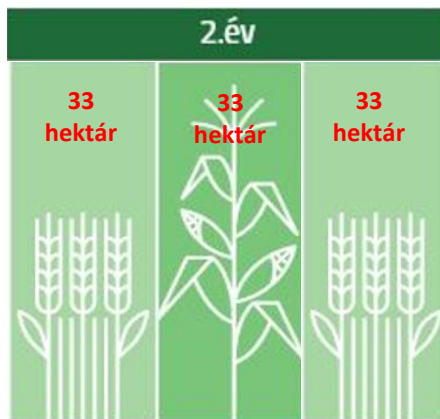
A szervesanyagtartalmat növelhetjük ezáltal is !

Főszabály az éves vetésváltás a mezőgazdasági üzem teljes szántóterületén, amely azonban **másodvetéssel feloldható**.

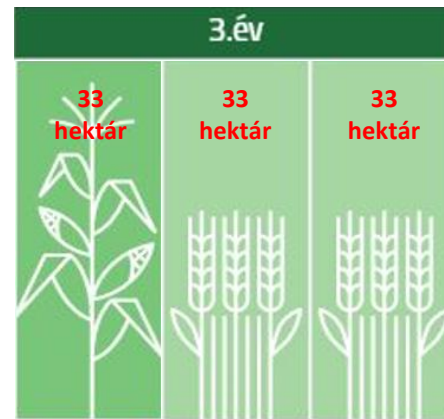
Üzemméret 100 hektár

Üzemméret 100 hektár

Üzemméret 100 hektár

A rugalmasság **szabálya nem alkalmazható** a **burgonya, napraforgó, repce, szója, cukorrépa, olajtök és dinnye** esetében. Továbbá ugyanarra a területre két egymást követő évben sem kerülhetnek a felsorolt növények (**keverékben sem**).

Feltételeesség - HMKÁ 7 Szántóföldi vetésváltás, vagy Diverzifikáció

A növénytermesztés diverzifikációja alkalmazása esetén biztosítani kell, hogy a tárgyévben

- a **10 - 30 ha** szántóterület esetén legalább **kétféle növény**, azzal, hogy a legnagyobb területen termesztett növény a szántóterület legfeljebb 75%-át foglalhatja el,
- a **30 ha feletti** szántóterület esetén **legalább háromféle** növény, azzal, hogy a legnagyobb területen termesztett növény a szántóterületnek legfeljebb 75%-át foglalhatja el, és a **két legnagyobb területen lévő** növény együttesen legfeljebb 95% lehet.

Itt a főnövény: Május 1. napjától szeptember 30. napjáig tartó időszakban melyik növény van fenn hosszabb ideig (Ez a másodvetés is lehet)

Mentesülnek:

- Ökogazdálkodók
- 10 ha alatti szántó, az üzem 75 % „zöld” stb.

Feltételeesség - HMKÁ 8_AÖP – HMKÁ 9

Nem termelő elemek fenntartása

Megszűnik a 4 vagy 7 %-os kötelezettség

AÖP-ben vállalhatóvá alakul

HMKÁ 8 Marad:

- védett tájképi elemek védelme
- Mezőgazdasági hasznosítású táblán található, nem mezőgazdasági termelési célú fát, bokrot és sövényt március 1. és augusztus 31. között tilos kivágni, metszeni vagy egyéb módon csonkítani.

HMKÁ9_ Érzékeny gyepet feltörni TilOS. Kivéve – kikerül a termelésből engedéllyel

JFGK1 (2) *Mezőgazdasági eredetű diffúz foszfátszennyezés*

- Talaj takarása, szintvonalas művelés
- Ültetvény szintvonalas telepítés, vagy sorköztakarás
- Talajkímélő legeltetés
- Erózió ellen védelmet nyújtó terepalakulatokat, gyeptakarókat, cserje- és erdősávokat nem őrizte meg.

Feltételeesség

Feltételeességhez kapcsolódó linkek

NAK Feltételeesség kiadványok → <https://www.nak.hu/kiadvanyok/kiadvanyok/7411-tajekoztato-a-hmka-eloirasokrol-2023>

Agrárminisztérium hivatalos honlapja → <https://kap.mnvh.eu>

NAK KAP 2023-2027 információk → <https://www.nak.hu/kap-2023-2027>

NAK-AM-KITE kisfilmek: <https://www.nak.hu/szakmai-videok/ultessuk-gyakorlatba-a-fenntarthatosagot>

Agro-ökológiai Program - AÖP

Mit érdemes még tudni az AÖP-ről:

- **Önkéntes vállaláson** alapul, a gazdálkodó dönti el, hogy behozza-e a területét a támogatásba vagy sem.
- **Fix összegű**, környezeti vállalásokat ösztönző támogatás, ami **hektáralapon** kerül kifizetésre.
- A **mezőgazdasági üzem teljes területére** elszámolható támogatás a vállalt feltételek teljesítése esetén.
- A kötelezettségvállalás időtartama: **1 év**.
- A mezőgazdasági üzemen belül **minden tényleges hasznosítási módra** (**szántó, egyéb gyepek, Natura 2000 gyepek, egyéb állandó kultúra, különleges állandó kultúra**) vonatkozóan **legalább 2 pont** (de legfeljebb 4) értékű előírást szükséges választani.

Mentesség

- *Szántó és/vagy egyéb gyepterületeinek nagysága külön-külön sem éri el az 5-5 hektárt,*
- egyéb állandó kultúra területeinek nagysága az 1 hektárt nem éri el;

Natura 2000 gyepterület, valamint a különleges állandó kultúra vonatkozásában, mérethatártól függetlenül mentesül a választás alól (meg nem felelés esete).

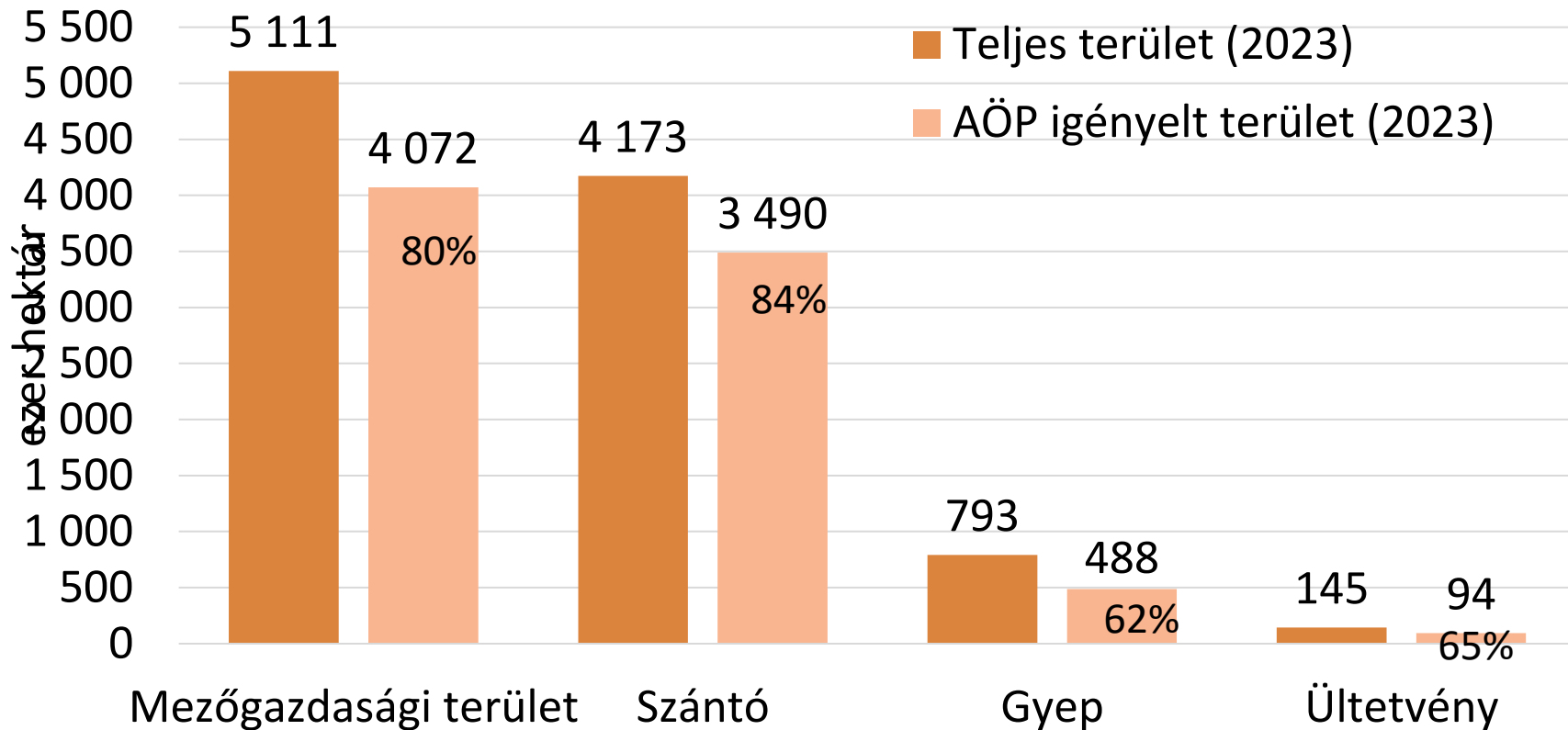
AÖP szankció

- Minden földhasználati kategóriában teljesíti az összes választott gyakorlatot - **100%-os kifizetés.**
- Csak egy földhasználati kategóriában nem teljesíti, de a gazdaság területének legalább 70%-án teljesíti - **50%-os kifizetés.**
- Csak egy földhasználati kategóriában nem, de a gazdaság területének legalább 50%-án teljesíti - **30%-os kifizetés.**
- Nem teljesül a választott gyakorlat egynél több földhasználati kategóriában vagy a gazdaság teljes területének több mint 50%-án - **NINCS kifizetés.**

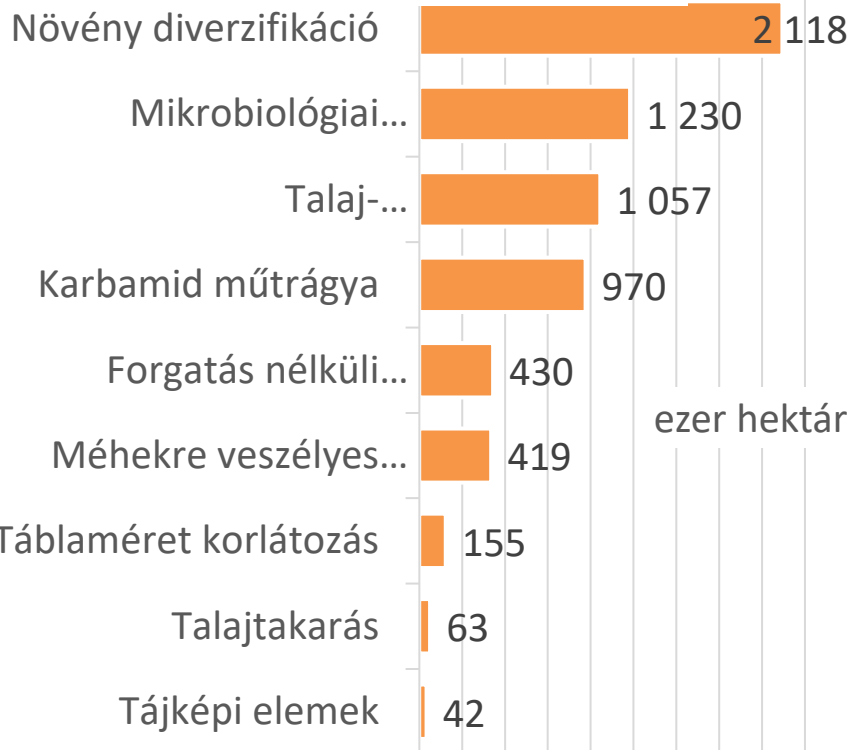
Agro-ökológiai Program összesen 62 075 db kérelem 4072055 ha 61 euro??

Választott földhasználati kategória	Földhasználati kategória területe (ha)
A. Szántó földhasználati kategória	3 489 948,4187
B. Egyéb (nem Natura2000) gyep földhasználati kategória	247 607,5587
C. Natura2000 gyep földhasználati kategória	240 391,6820
D. Ültetvény földhasználati kategória	94 107,5530
Összesen	4 072 055,2124

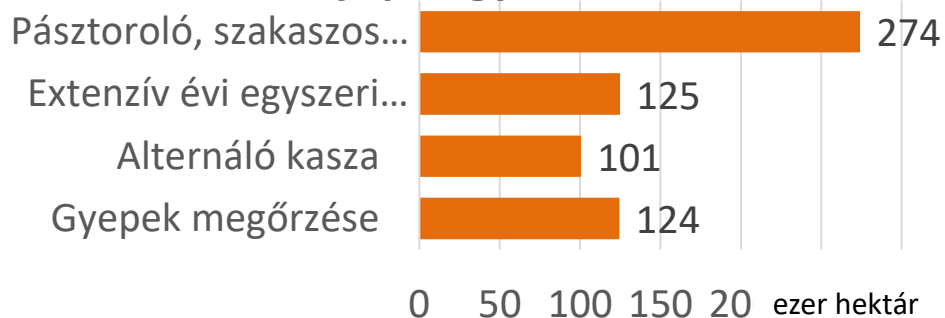
Új KAP I. pillér támogatások Agro-ökológiai Program (AÖP) első éve

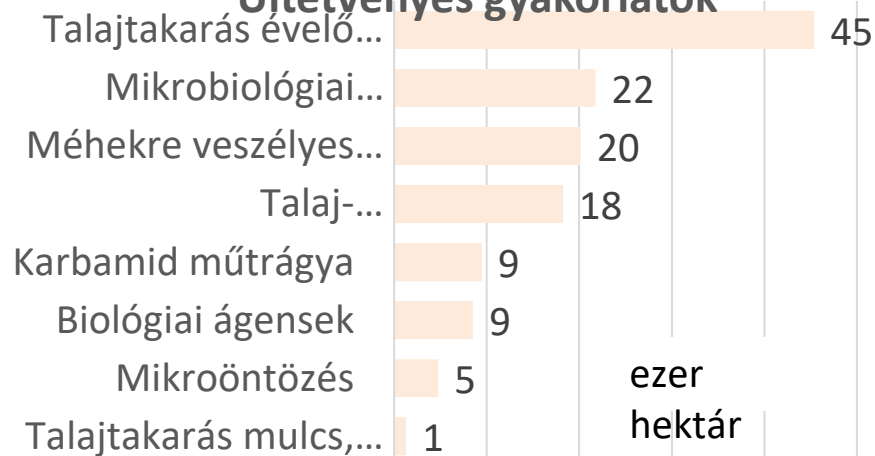
Szántóföldi gyakorlatok

Gyepes gyakorlatok

Ültetvényes gyakorlatok

AÖP - Talajhoz kapcsolódó gyakorlatok

- **Talajtakarás** szántóterületeken (1 pont) – február 28-ig – növény, vagy tarló
- Növénytermesztés **diverzifikációja** szántóterületeken (1 pont)
- **Táblaméret korlátozása** szántóterületeken - táblák maximális mérete nem haladhatja meg a 30 hektárt, ha a mezőgazdasági üzemen belül a szántóterületek együttes nagysága meghaladja az 50 hektárt (2 m-es elválasztó sáv is OK)
- **Mikrobiológiai készítmények – szántó, ültetvény**(2.pont) – legalább a szántó 50 %-án
- **Talaj- és növénykondicionáló szerek**, nitrogénmegkötő készítmények alkalmazása – szántó, ültetvény (1 pont) – legalább a szántó 50 %-án
- **Forgatás nélküli talajművelés szántóterületeken** (2 pont) – legalább a terület 50 %-án (**glifozát** hatóanyagú növényvédő szerek legfeljebb évente egy alkalommal, kizárólag gyomirtás céljából felhasználhatóak)

AÖP - Talajhoz kapcsolódó gyakorlatok

- Gyeppek megőrzése (?) 1 pont
- 12% alatti lejtésű területeken az állandó kultúrák talajtakarása mulcsozással, egyéves sorköztakaró növények termesztésével (1 pont) – egész területen;
- Állandó kultúrák talajtakarása évelő kultúrák fenntartásával vagy gyepesítéssel (2 pon) – az egész területen
- **TMR/MobilGazda**
- AÖP, AKG, CIS szál as fehérjenövények

Kaszálás

- Tiltott időszak ellenőrzése pl. zöldugár

június 1 előtt

Kaszálatlan állapot

Kaszálás jelzés

Kaszált állapot

Kaszálás

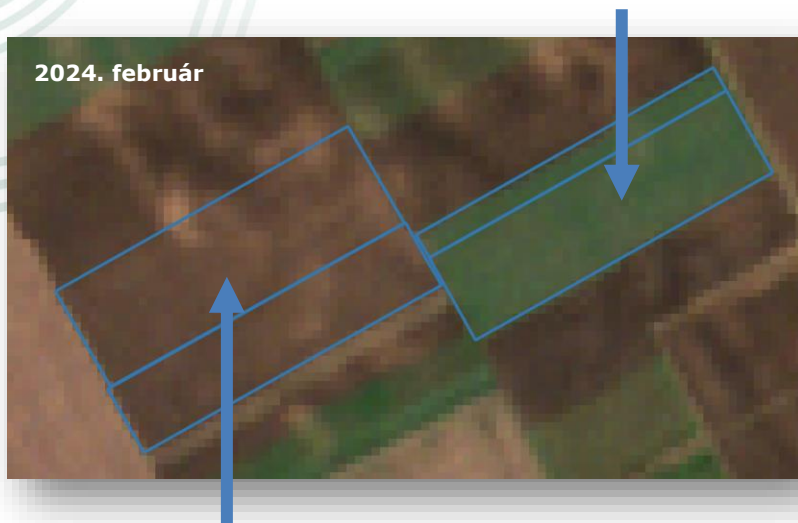
- Mulasztott kaszálás pl. termeléshez kötött

AÖP talajtakarás szántóföldön

Talajtakart állapot

Csupasz földfelszín

2024. február

Tarló állapot

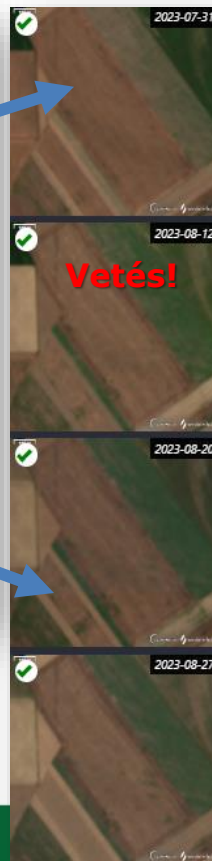

2023. november

A mezőgazdasági termelő gondoskodik a folyamatos talajtakarásról a tárgyévét követő évi tavaszi növénykultúra előkészítő munkálatainak megkezdéséig, de legalább tárgyévét követő év február 28-ig: a) őszi vetésű növénykultúrával, b) takarónövényekkel, azzal, hogy a takarónövényállomány lekaszálása vagy szárazítása esetén is gondoskodni kell legalább 10 centiméteres tarló megőrzéséről és a kaszálék helyben hagyásáról, vagy c) a tarló fennhagyásával annak kultúrállapotban tartása mellett.

Nem termelő területek (AÖP másodvetés, nitrogénmegkötő növények) Zöldtrágya növény termesztése (AKG)

Akkor ad a TMR jelzést, ha a terület domináns része huzamosabb ideig folyamatosan nem vegetált a kötelezettségvállalás szempontjából releváns időszakban.

Agrár-környezetgazdálkodási kifizetések (AKG) és a Talaj KAP-RD19-1-24

- Kötelezettség vállalás időszaka: A támogatási időszak **2025. január 1-től 2029. december 31-ig** tart.

KAP-RD19-1-24

TECS elnevezése	Kötelezően választandó vállalat / Ültetvénycsoport	Támogatás maximális összege (euró/ha/év)
Szántó		
Horizontális szántó – alapszintű		400
Horizontális szántó – talajmegújító gazdálkodás	sávos művelés - strip till	425
	talajművelés nélkül - no till	506
Natura 2000 szántó		410
MTÉT Tűzokvédelmi szántó		597
MTÉT Madárvédelmi szántó		558
MTÉT Kék vércse védelmi szántó		526

KAP-RD19-1-24

Gyep		
Horizontális gyep		303
MTÉT élőhely-védelmi gyep	alföldi madárvédelmi	455
	tűzokvédelmi	496
	hegy- és dombvidéki madárvédelmi	373
	nappali lepke védelmi	332
	gyeprezervátum	517

KAP-RD19-1-24

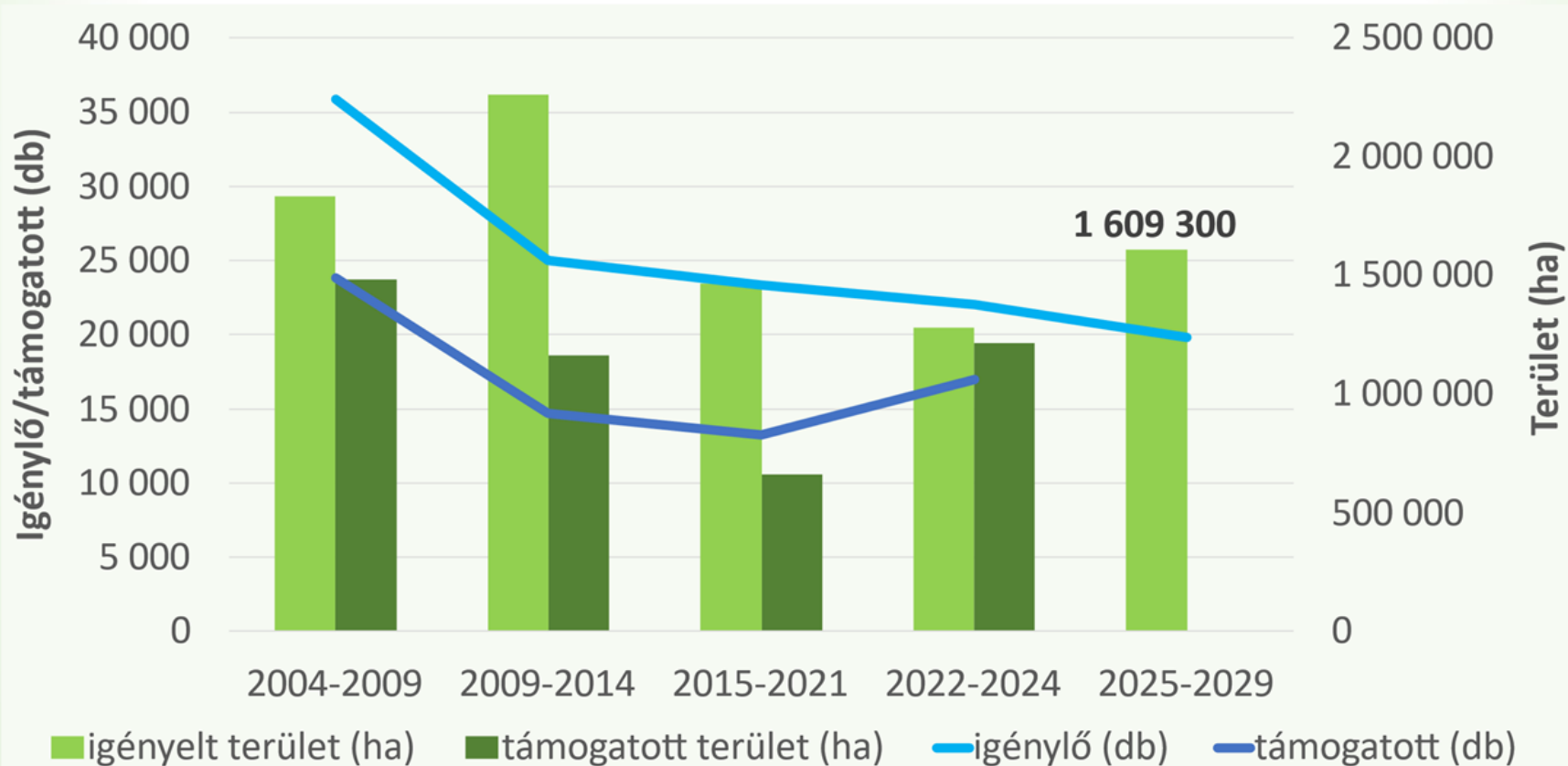
Ültetvény

Horizontális ültetvény	intenzív	867
	extenzív	724
	szőlő	1045

Nádas

Horizontális nádas	105
--------------------	-----

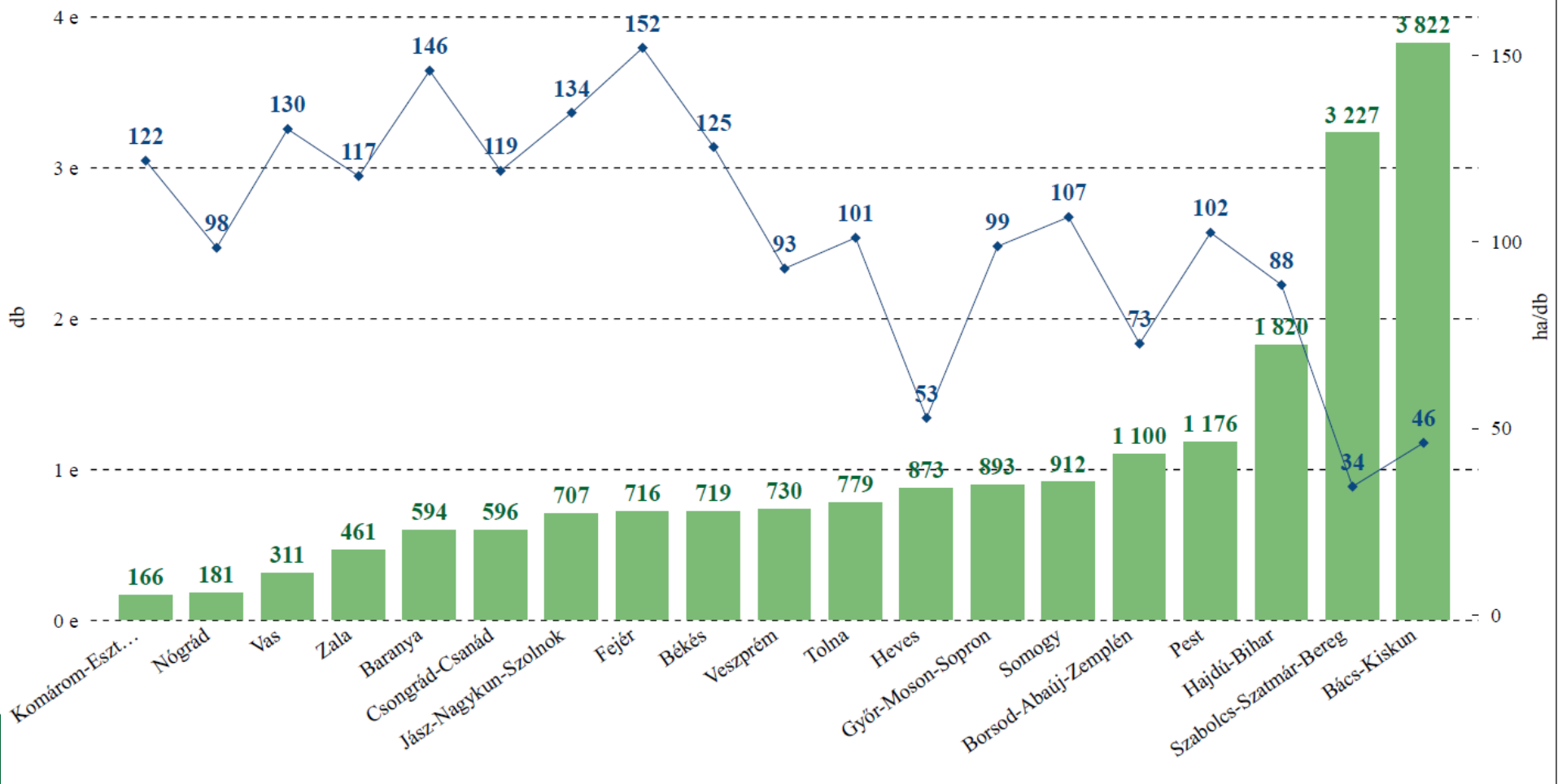
AKG támogatásba bevont terület

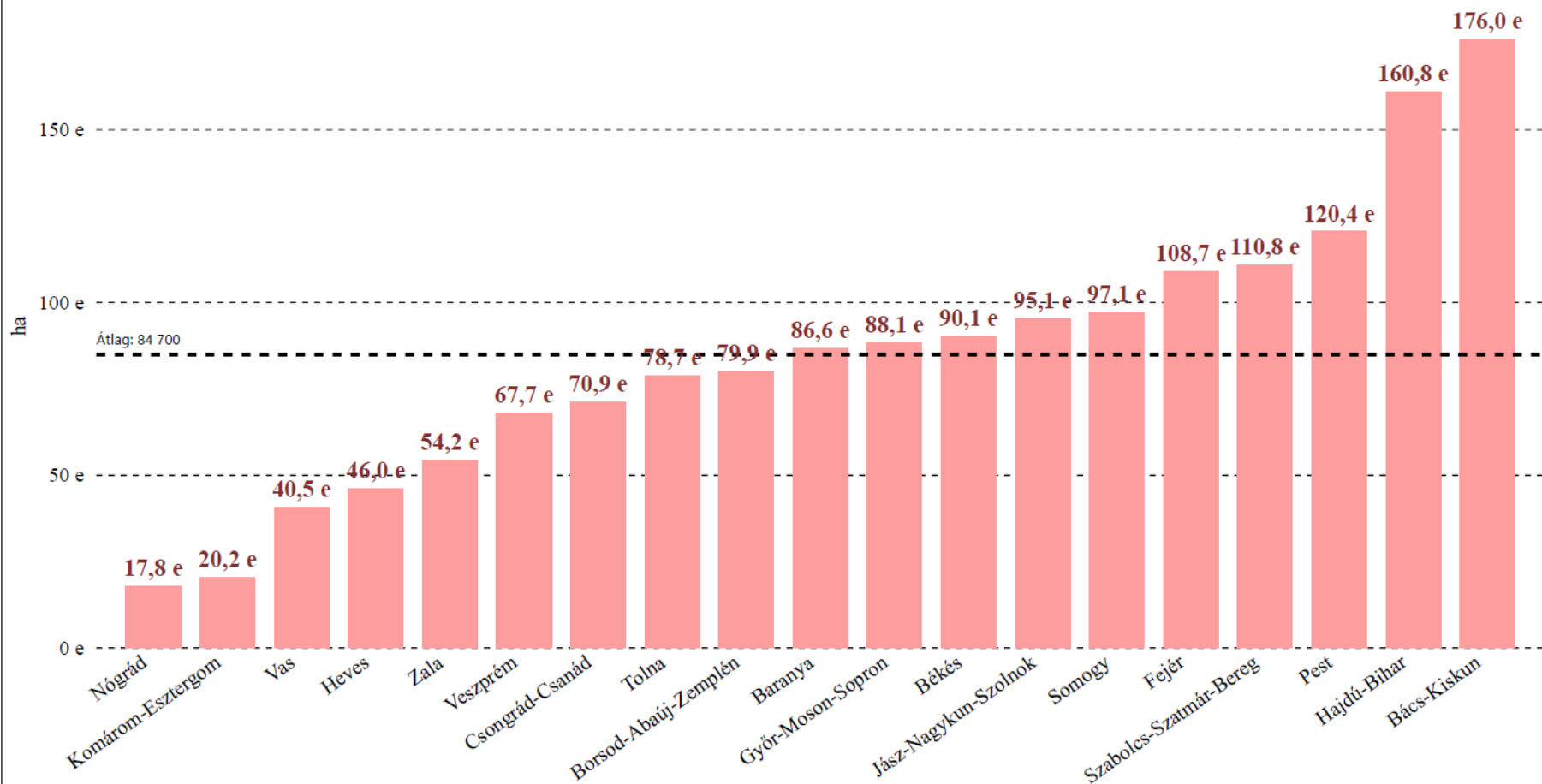

Kérelmek száma vármegyénként

● Kérelmek száma, db ◆ Kérelmek átlagos területe, ha/db

Kérelemben szereplő terület vármegyénként

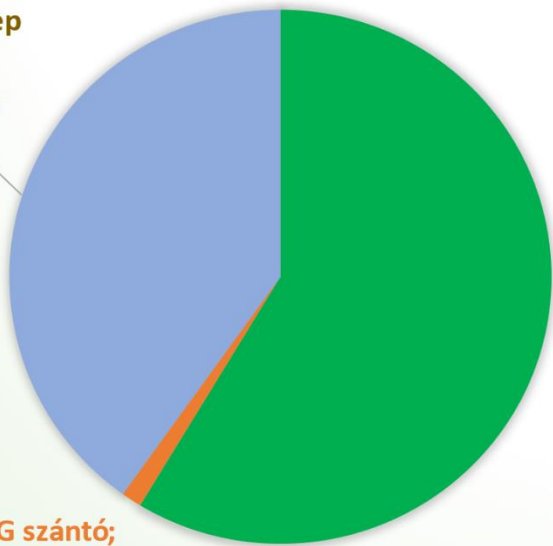

Beadott AKG

IGÉNYLŐ (DB)

Egyéb (zonális
szántó + gyepek
+ nádas +
ültetvény);
7 938

TMG szántó;
241

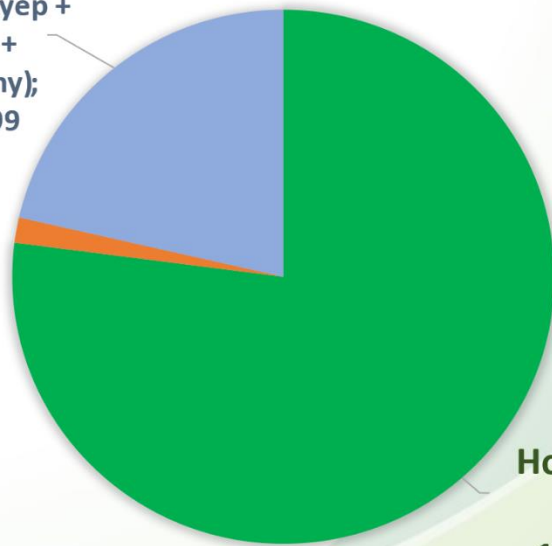
Horizontális
szántó;
11 604

IGÉNYELT TERÜLET (HA)

Egyéb (zonális
szántó + gyepek +
nádas +
ültetvény);
344 899

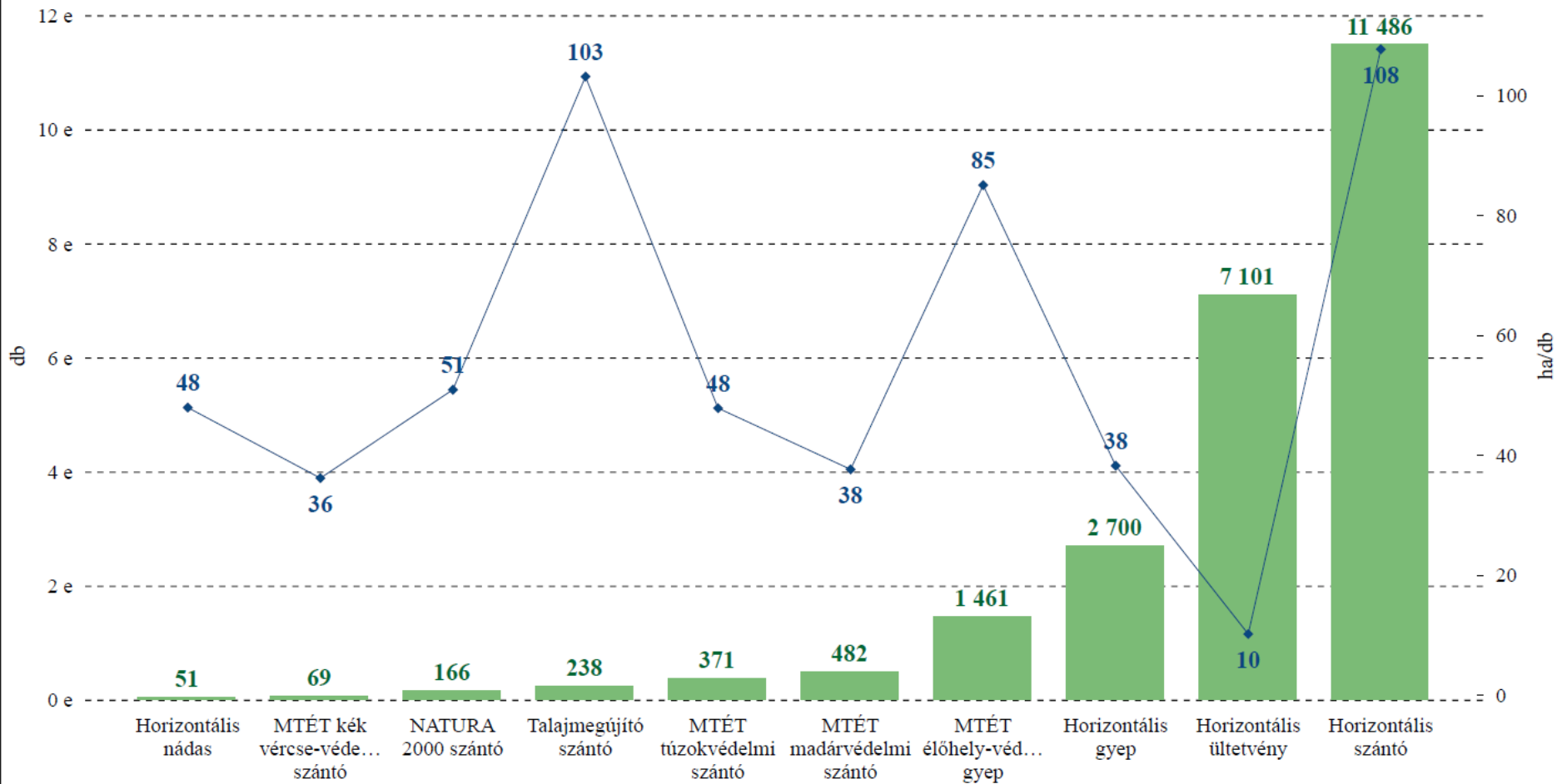
TMG szántó;
24 581
1,5%

Horizontális
szántó;
1 239 819

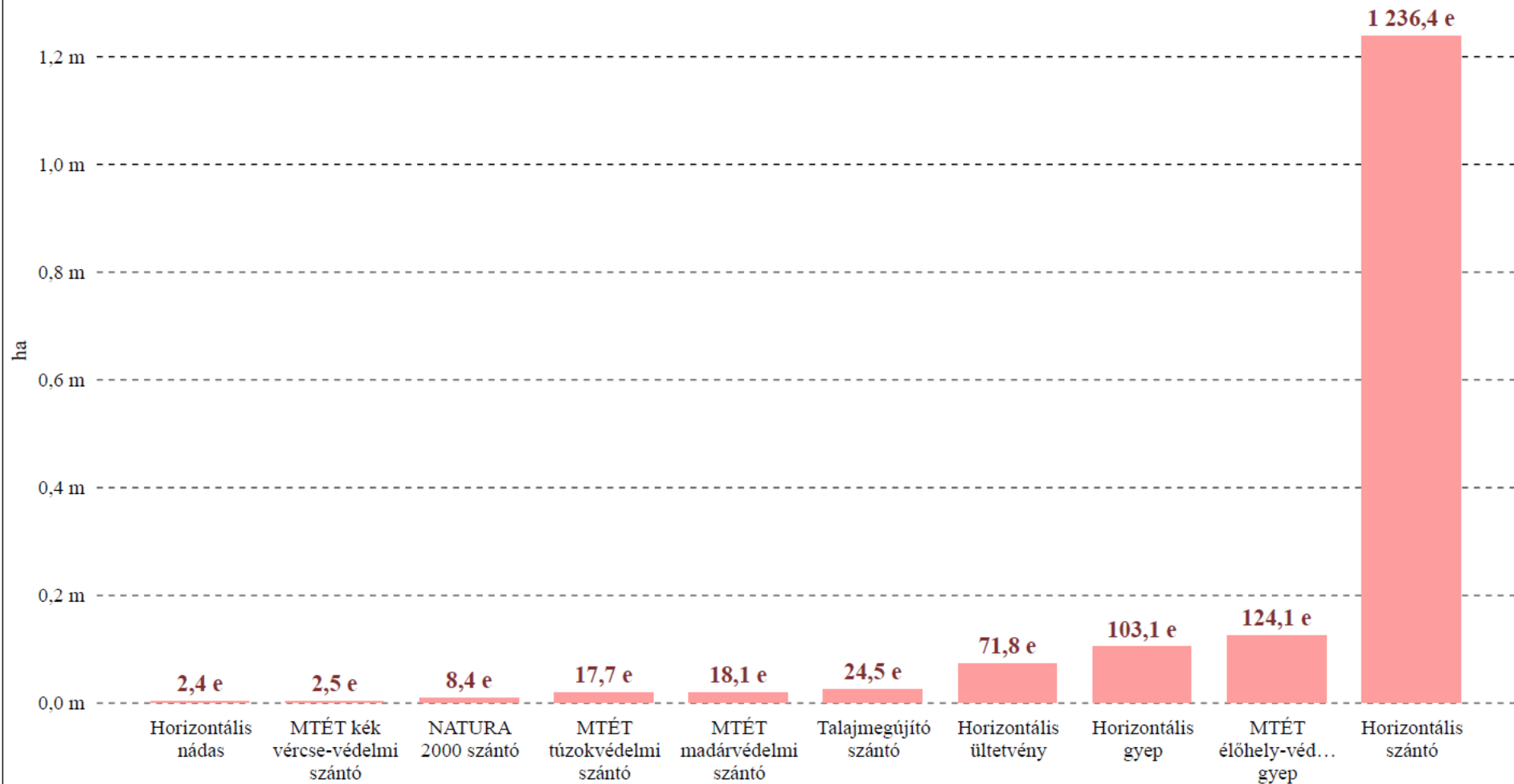

Kérelmek száma tematikus előíráscsoportonként

● Kérelmek száma, db ◆ Kérelmek átlagos területe, ha/db

Kérelemben szereplő terület tematikus előíráscsoportonként

Horizontális talajmegújító gazdálkodás (KV)

1.11. Talajművelés nélküli termesztéstechnológia alkalmazása a teljes kötelezettségvállalási időszak alatt (no-till)”

- 1) A fenti vállalás esetén a teljes kötelezettségvállalási időszakban, a vállalással érintett teljes területen - a 3) bekezdésben foglaltak figyelembevételével - tilos a talaj bolygatásával járó művelet végzése.
- 2) A vetés előtt nem történhet magágyelőkészítés még kombinált vetőgéppel sem.
- 3) A vetőgép vetőegysége csak a vetőárok kialakításához szükséges mértékben nyitja meg a talajfelszínt, majd visszatömöríti a magárkot.

1.12. „ A talaj művelése kizárólag sávossal történhet a teljes kötelezettségvállalási időszak alatt (sávossal művelés - strip till)”

- 1) A fenti vállalás esetén a teljes kötelezettségvállalási időszakban, a vállalással érintett teljes területen csak a vetősorok sávját lehet művelni legfeljebb 25 cm szélességben. A sorközök bolygatatlanul maradnak.
- 2) A vállalás a talajművelés nélküli termesztéstechnológia (no-till) alkalmazásával is teljesíthető.

AKG talaj

- **Vízzel telített talajon** tilos a munkavégzés
- Szennyvíz, szennyvíziszap és komposzt **felhasználása tilos**
- **Egyszer kötelező – s mégegyszer választható** - istállótrágya kijuttatás/zöldtrágyázás, vagy biogáz iszap kijuttatása
- **5 évente bővített talajvizsgálat** és évente TGT
- Belvíz, időszakos vízállás vagy vízpótlásból eredő **vízborítás levezetése tilos**,
- **12%-nál nagyobb lejtésű táblán** a talaj forgatása – beleértve a szervestrágya bedolgozását is – csak a lejtő irányával merőlegesen történhet.
- **12%-nál nagyobb lejtésű táblán** dohány, cukorrépa, takarmányrépa, burgonya, csicsóka, édesburgonya termesztése tilos.

AKG talaj -választható

- **legalább egy alkalommal** a területen képződő melléktermékek (különböző szalma- és szármaradványok) bedolgozása a talajba.
- **Középmély lazítás elvégzése** a kötelezettségvállalási időszak alatt legalább egy alkalommal a vállalással érintett teljes területen.
- Táblaméret korlátozás (?)
- **Aszály- vagy erózióérzékeny területeken** az erózió szempontjából kockázatos kapásnövények aránya legfeljebb 20 %. (dohány, cukorrépa, takarmányrépa, burgonya, csicsóka kukorica, napraforgó, édesburgonya)
- Gyep túllegeltetés tilos

Új terv

ökológiai célú vízpótlásra használt terület: olyan vízzel borított terület, amelyen a vízborítottságot a vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó általános szabályokról szóló 147/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet szerinti ökológiai célú vízpótlás biztosítja;”

-
- A célok további támogatása és megvalósítása érdekében az Országos Vízügyi Főigazgatóság létrehozta a „Vizet a tájba!” programot. A <https://terkeptar.vizugy.hu/vizetatajba/> címén elérhető felületen várja azoknak a gazdáknak a jelentkezését, akik csatlakoznának a programhoz

Agro-ökológiai nem termelő beruházások

Várható felhívás
megjelenés:
2025 március

Agro-ökológiai nem termelő beruházások – Létesítés

Kötelező fenntartási időszakok: (akkor is ha nem igényli a fenntartási támogatást)

A.) Földhasználat váltást, illetve az élőhelyek helyreállítását elősegítő nem termelő beruházások

- Biodiverzitás védelmi célú évelő kultúrák telepítése
- Erózióvédelmi célú gyepek kialakítása szántóterületeken
- Fűves, cserjés sávok kialakítása szántóterületeken
- Gyeptelepítés szántóterületeken

} 5 év

B. Környezeti vagy klímavédelmi célú agrár-erdészeti rendszerek telepítése

- Mezővédő fasor telepítése
- Több sor fából és cserjéből álló mezővédő erdősáv telepítése szántóterületeken
- Fás legelő vagy fás kaszáló kialakítása gyepterületeken

} 7 év

Agro-ökológiai nem termelő beruházások – Létesítési összegek

Beruházás	Egységköltéség (EUR/ha)
Biodiverzitás védelmi célú évelő kultúra telepítése	
Szántóföldön	938
Ültetvényben	375
Erózióvédelmi célú gyepek kialakítása szántóterületeken	
Szántóföldön	898
Ültetvényben	335
Füves, cserjés sávok kialakítása szántóterületeken	1223
Gyeptelepítés szántóterületen	
Talajvédelmi célú gyeptelepítés	898
Természetközeli gyepek létrehozása	938

Agro-ökológiai nem termelő beruházások – Létesítési összegek

Beruházás	Egységköltéség (EUR/ha)
Mezővédő fasor telepítése (7 évi fenntartással)	38 EUR/db
Mezővédő erdősáv telepítése (7 évi fenntartással)	12 EUR/folyóméter
Fás legelő vagy kaszáló kialakítása (7 évi fenntartással)	38 EUR/db
Part menti vízvédelmi pufferzóna kialakítása, fejlesztése	
40 m szélességben gyepes	895
20 m szélességben füves cserjés, fás védőterület kialakítása	1220
Vizes élőhelyek létrehozása a területen megjelenő többletvíz visszatartásával, területi visszanedvesítéssel	958

Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés (Fenntartás_ **TERV**)

Célterület	Egységköltség (EUR/ha)
Újonnan telepített biodiverzitás védelmi célú évelő kultúrák fenntartása	820
Újonnan telepített talajvédelmi célú gyepek fenntartása	769
Újonnan telepített természetközeli gyepek fenntartása	886
Újonnan kialakított mezővédő fasor fenntartása, ápolása és kieső mezőgazdasági jövedelem pótlása	ápolás: 4,75 EUR/db/év
Újonnan telepített mezővédő erdősáv fenntartása, ápolása és kieső mezőgazdasági jövedelem pótlása	ápolás: 2 EUR/folyóméter/év

TERÜLETALAPÚ

A) PARTMENTI VÍZVÉDELMI PUFFERZÓNA KIALAKÍTÁSA, FEJLESZTÉSE

40 m szélességben gyepes védősáv kialakítása 895 EUR/ha

20 m szélességben füves cserjés fás védőterület kialakítása 1 220 EUR/ha

B) VIZES ÉLŐHELYEK létrehozása a területen megjelenő többletvizek visszatartásával, illetve a területek visszanedvesítésével 958 EUR/ha

PROJEKTTALAPÚ

Ténylegesen felmerült költségek alapján (klasszikus beruházás – számlák!) történik elszámolás!

A) VÍZVISSZATARTÁST szolgáló vízi létesítmények kialakítása, fejlesztése a mélyfekvésű, vízviszatartásra alkalmas területeken a vizek összegyülekezésének és azok minél hosszabb ideig történő megmaradásának biztosításával, időszakos vagy állandó nyílt vízfelület létrehozásával.

- Vízkormányzási művek kialakítása: vízvezető árok, csatorna, átművelhető vápa kialakítása a vízviszatartásra alkalmas terület felé, melyek kizárólag környezetvédelmi célt szolgálnak és határozottan nem termelő céllal kerülnek kialakításra.
- Vízviszatartást szolgáló műtárgy kialakítása
- Vízviszatartásra alkalmas terület kialakítása
- Kisszelvényű, átművelhető lokalizációs töltés kialakítása

B) ERÓZIÓVÉDELMET biztosító létesítmények kialakítása, fejlesztése

Az erózióvédelmet biztosító műszaki létesítmények lehetnek: terasz, sánc, padka, bakhát, rőzsefonat, talajfogó gát, gyepes gyűjtőárok, vízmosások feltöltése.

A) PARTMENTI VÍZVÉDELMI PUFFERZÓNA FENNTARTÁSA 911 EUR/ha

kizárólag az 1. célterület A) a) jelű tevékenység („Partmenti vízvédelmi pufferzóna kialakítása, fejlesztése”) megvalósításának egyidejű igénylésével választható.

B) VIZES ÉLŐHELY FENNTARTÁSA 911 EUR/ha

kizárólag az 1. célterület A) b) jelű tevékenység („Vizes élőhelyek létrehozása a területen megjelenő többletvizek visszatartásával, illetve a területek visszanedvesítésével”) megvalósításának egyidejű igénylésével választható.

EU új törekvések

- Támogatások elosztása egy új **teljesítményalapú rendszer alapján** történne – „fenntarthatósági iránytű” segítségével – Cél: gazdálkodók megértsék, milyen célok eléréséhez milyen ösztönzők kapcsolódnak.
- **Ötlet ! Talajegészség javítása váljon a támogatás alapjául.**

(magasabb – alacsonyabb támogatás a teljesítésért

DE!

Támogatások az aktív gazdálkodókhöz jussanak, a bürokrácia csökkentésével, stabil jövedelemmel – környezetvédelmi beruházásokért

Köszönöm a figyelmet !

Földünk ha van, legyen talajunk is!

Sztahura Erzsébet
sztahura@nak.hu
06308717271

